

РЕШЕНИЕ

№ 535

гр. София, 13.04.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 7-МИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на четиринадесети март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Камелия Първанова

Членове: Георги Иванов
Димитър Мирчев

при участието на секретаря Таня Ж. Петрова Вълчева
като разгледа докладваното от Димитър Мирчев Въззивно гражданско дело
№ 20221000500384 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.258 – чл.273 ГПК.

С решение № 900693 от 21.05.2021 г., постановено по гр.д. № 225/2019 г. /изменено в частта за разноските с Определение № 901271/06.12.2021 г./ състав на Благоевградски окръжен съд /БлОС/ е осъдил ЗАД „ДаллБогг Живот и Здраве” с ЕИК: 200299615 да заплати на основание чл. 432, ал. 1 КЗ на Г. П. С., ЕГН: ***** сумата от 20 000 /двадесет хиляди/ лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, както и сумата от 4 473 /четири хиляди четиристотин седемдесет и три/ лева, представляваща обезщетение за имуществени вреди, причинени вследствие на ПТП, настъпило на 24.10.2018 г. ведно със законната лихва върху тези две суми, считано от 26.03.2019 г. до окончателното изплащане. Прието е в съдебното решение, че е налице съпричиняване в размер на 2/3 от пострадалия С., а съпричинителната квота е приложена по отношение на приетото за справедливо обезщетение за неимуществени вреди от 60 000 лв., но не е приложена досежно обезщетението за имуществени вреди, като е отхвърлена исковата претенция за обезщетяване на болките и страданията по чл. 52 ЗЗД за разликата над 20 000 лв. до претендираните общо 150 000 лв. Отхвърлено е и искането за присъждане на мораторна лихва за забава върху обезщетенията за имуществени и неимуществени вреди за периода от 26.10.2018 г. до 26.03.2019 г.

Със същото решение, БлОС е осъдил ЗАД „ДаллБогг Живот и Здраве” с ЕИК: 200299615 да заплати на основание чл. 432, ал. 1 КЗ на С. Г. Л., ЕГН: ***** сумата от

10 000 /десет хиляди/ лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, причинени вследствие на ПТП, настъпило на 24.10.2018 г. ведно със законната лихва върху сумата, считано от 26.03.2019 г. до окончателното изплащане, като е отхвърлена исковата претенция по реда на чл. 52 ЗЗД на Л. за сумата над 10 000 лв. до предявения и търсен размер на обезвредата за търпени болки и страдания от 26 000 лв. Отхвърлено е искането за присъждане на мораторна лихва за забава върху обезщетението за неимуществени вреди за периода от 26.10.2018 г. до 26.03.2019 г.

Съдът се е разпоредил и с отговорността за съдебно-деловодни разноски по правилата на чл. 78 ГПК, като е определил и присъдил съответно възнаграждение по чл. 38 от Закона за адвокатурата /ЗАДв/ за процесуалните представители на ищците Л. и С..

В срока по чл.259, ал. 1 ГПК решението е обжалвано, както от двамата ищци /чрез общия им процесуален представител адв. Ч. от САК/, така и от застрахователя /чрез адв. П. от САК/ със самостоятелни въззивни жалби.

В жалбата на ищците се изразяват оплаквания от преценката на първоинстанционния съд по реда на чл. 52 ЗЗД. Решението се атакува изцяло в отхвърлителните му части, като се сочи, че предвид конкретно установените факти в производството следвало да се присъдят обезщетения за неимуществени вреди в пълните им поискани размери с дата на присъждане на мораторната лихва от деня на настъпилото застрахователно събитие. Възражава се срещу извода на съда, че било налице съпричиняване от страна на Г.С. /намира се, че е няма съвина/, а отделно от това, счита, че възражението за съпричиняване било преклудирано и БлОС неправилно го бил зачел. Отправя искане до САС да увеличи обезщетенията със сумите от още 130 000 лв. /до 150 000 лв./ за Г.С. и с още 16 000 лв. /до 26 000 лв./ за С.Л.. Претендират се разноски.

В жалбата на З А Д „ДаллБогг Живот и Здраве” се правят оплаквания от първоинстанционното решение в следните аспекти: а/ счита, че вината за ПТП била само на ищеца С. като водач на автомобил, участвал в процесната катастрофа, при което изобщо не били налице основания да се носи отговорност по реда на чл. 432, ал. 1 КЗ; б/ възражава срещу преценката на БлОС по чл. 52 ЗЗД, намирайки, че обезщетенията за неимуществени вреди били завишени; в/ оспорва обезщетението за имуществени вреди, в смисъл, че неправилно по отношение на него, не била приложена редукцията от съпричинителната квота от 2/3; в/ неудовлетворен е от решението в частта за мораторната лихва върху главниците по обезщетенията за вреди, релевирайки оплакване по неспазване нормата на чл. 497, ал. 1, т. 2 КЗ, при което началната дата за начисляване лихвата следвало да е 26.06.2019 г., а не 26.03.2019 г., както е приел окръжния съд. В този смисъл отправя и исканията си към САС, в т.ч. за преизчисление на разноските за първа инстанция и присъждане на такива за втората инстанция.

От правото да се подаде писмен отговор по реда на чл. 263, ал. 1 ГПК, са се възползвали само Г.С. и С.Л., които считат, че жалбата на дружеството е

неоснователна.

Пред настоящата инстанция нови доказателства не са искани и не са събирани.

Разглежданите въззивни жалби са подадени в установения от закона срок, от страни в процеса, имащи право и интерес от обжалване и срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, поради което са процесуално допустими.

По съществото на спора Софийски апелативен съд намира следното:

Производството е образувано по подадена искова молба от Г.С. и С.Л. срещу ЗАД „ДаллБогг Живот и Здраве“, с която са предявени кумулативно иски по условията на обективно и субективно съединяване за обезщетяване на причинени имуществени и неимуществени вреди при ПТП на 24.10.2018 г., като се твърди, че до пътния инцидент се е стигнало по вина на водача на л.а. Фолксваген Пасат с рег. № *** Д. Б., чиято гражданска отговорност като автомобилист, била застрахована при ответния застраховател. Ищците отправят искане, съдът да постанови решение, с което да осъди ответника да им заплати застрахователно обезщетение за причинените им вреди в размер на:

-30 000 лв., предявен като частичен иск от сумата 150 000 лв. /неимуществени вреди/ и 4 473 лв. /имуществени вреди/ за Г.С.;

-26 000 лв., предявен като частичен иск от сумата 50 000 лв. /неимуществени вреди/ за С.Л..

Претендира се законна лихва върху сумите от датата на деликта до окончателно изплащане на сумата.

Впоследствие, по реда на чл. 214 ГПК е допуснато увеличение на размера на иска за обезщетяване на неимуществени вреди, предявен от Г. С. от 30 000 лв. на 150 000 лв.

Ответникът е подал писмен отговор, в който оспорва исковите по основание и размер, но не отрича наличието на застрахователно правоотношение между него и Д. Б. по задължителната застраховка „ГО на автомобилистите“.

След събиране на писмени доказателства, изслушване на свидетели и на заключения на вещи лица, състав на БлОС е постановил обжалваното понастоящем пред САС решение.

Съгласно [чл.269 ГПК](#) въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в обжалваната му част, като по въпросите, касаещи правилността на акта, е ограничен от посоченото в жалбите. След извършена служебна проверка на първоинстанционното решение, настоящата въззивна инстанция намира, че то е **изцяло валидно и допустимо**. Според чл. 269, изр.второ ГПК, при наличие на валидно и допустимо първоинстанционно решение, съдът следва да се произнесе само по оплакванията в двете жалби, посочени по-горе.

Най-напред следва да се разгледа оплакването в жалбата на ЗАД „ДаллБогг Живот и Здраве“, че липсва противоправност и вина в поведението на застрахования водач Д. Б. и те не следва да носят отговорност по реда на чл. 432, ал. 1 КЗ.

САС в настоящия си състав намира оплакването за неоснователно.

От приетата в първата инстанция САТЕ се установява следното:

На 24.10.2018г., около 17.56ч. по пътя в с. Баничан, при движение в посока от с. Баничан към гр. Г. Делчев, се е движел лек автомобил марка „Фолксваген", модел „Голф", с рег. № ***, управляван от правоспособния водач Г.С.. До него на предната седалка е седял Р. Д., а на задната седалка зад водача е седял друг пътник – С.Л.. В насрещното платно и в обратната посока на движение /от Гоце Делчев към Банско/ се движел друг лек автомобил- марка „Фолксваген", модел „Пасат", с рег. № ***, управляван от правоспособен водач Д. Б.. Пътят по който се движели в този участък е прав, със широчина на пътното платно от 8.4м. Непосредствено до мястото на удара се намира автобусна спирка, а преди нея има пешеходна пътека, тип „Зебра". Както пешеходната пътека, така и автобусната спирка са обозначени със съответните пътни знаци. Непосредствено преди настъпване на ПТП, този участък от пътя е бил с асфалтово покритие, сух и без дупки на пътя или други препятствия на пътното платно. Платното е разделено на две ленти за движение, всяка от които по 4.2м., разделени с непрекъсната разделителна линия тим М 1, с широчина 0.1м. Видимостта е била отлична- до 200м. тъй като се касае за прав пътен участък, без завои и наклон на пътя. Водачът на лек автомобил марка „Фолксваген", модел „Голф" С., се е движел по правия участък от пътя със скорост от 61км./ч., а в насрещното платно срещу него водачът на лек автомобил-марка „Фолксваген", модел „Пасат" Б. , се движел със скорост от 51 км./ч. Поради неустановена по делото причина, водачът на лекия автомобил марка „Фолксваген", модел „Голф“ С., навлязъл в насрещното платно за движение. Водачът на лекия автомобил марка „Фолксваген", модел „Пасат" Б., възприел опасността /навлизането на друго МПС в платното му за движение/ на 1.54 секунди преди удара, като задействал спирачната система и предприел спасителна маневра за да избегне удара - от своя страна навлизане в насрещната лента за движение, под ъгъл от около 13-15 градуса. На 0.92 секунди преди удара водача на лек автомобил марка „Фолксваген", модел „Голф" С., също предприел маневра за да избегне удара, като започнал да се прибира в собственото си платно, като навлиза към него под ъгъл от около 20 градуса, но без да задейства спирачната система на управлявания от него автомобил. Двата автомобила се ударили челно и косо един с друг, като удара е настъпил близо до осевата непрекъсната линия, но в платното за движение в посока от Баничан за Гоце Делчев, според заключението на експерта по приетата СТЕ - на около 2.5-3.0м. от бордюра. Към момента на удара поради задействането на спирачната система на лекия автомобил марка „Фолксваген", модел „Пасат", водачът Б. е успял да намали скоростта до 48 км./ч., а скоростта на лекия автомобил марка „Фолксваген", модел „Голф“, към момента на удара е била 61 км./ч.

В своето заключение, вещото лице Ж. С., сочи че основната причина за ПТП не

е от технически характер, тъй като не са установени неизправности на МПС, а е от субективен характер. Изводът на експерта е, че произшествието е можело да не настъпи, ако не е било предприето навлизане в насрещното платно за движение от страна на водача на лекия автомобил „Фолксваген“, модел „Голф“, управляван от водача Г. С.. ПТП е настъпило именно поради тази неправилна маневра. Вещото лице сочи, че настъпилото ПТП би било предотвратено и ако след като е възприел опасността, водачът на другия автомобил марка „Фолксваген“, модел „Пасат“ Д. Б., е продължил движението си в собствената лента, без да отклонява движението на автомобила и да навлиза от своя страна в насрещното платно, а само е задействал спирачната система на автомобила. С. сочи в заключението си, че опасността за настъпване на ПТП се дължи на навлизането на лекия автомобил „Фолксваген“, модел „Голф“ в платното за насрещното движение. Същевременно в писменото си заключение, в.л. С. е категоричен, че ПТП е настъпило, тъй като водачът на лекия автомобил „Фолксваген Пасат“ е предприел спасителна маневра, като е навлязъл в насрещната лента за движение на 1.54 секунди преди удара, както и поради това, че водачът на лекия автомобил „Фолксваген Голф“ на 0.62 секунди преди удара, е предприел от своя страна маневра, за напускане на насрещната лента за движение и за връщане в собствената си лента за движение.

От така приетата по делото САТЕ, може да се констатира, че е налице един усложнен механизъм на ПТП, при който принос за настъпване на пътнотранспортното произшествие имат и двамата водачи. Според САС в настоящия си състав, Д. Б. е нарушил правилата на чл. 8, ал. 1 ЗДвП, според който водачите на ППС използват дясната половина на пътя по посока на движението си, освен в случаите, когато с пътен знак или със светлинен сигнал не е указано нещо друго, както и на чл. 20, ал. 1 и 2 ЗДвП, според които водачите са длъжни да контролират непрекъснато пътните превозни средства, които управляват и при избиране скоростта на движение да се съобразяват с всички условия – атмосферни, с релефа на местността, със състоянието на пътя и на превозното средство и т.н. Съответно, това обуславя носенето на отговорност по реда на чл. 432, ал. 1 КЗ от страна на ЗАД „ДаллБогг Живот и Здраве“ поради наличие на противоправност и вина в поведението на застрахования при тях водач на автомобил.

Налице са също оплаквания по приложението на чл. 52 ЗЗД /справедливост на обезщетенията за неимуществени вреди/ и в двете въззивни жалби. По този въпрос, съдът намира следното:

Двамата ищци са получили следните травми от процесното ПТП според приетата и изслушана в първата инстанция СМЕ.

Г. С. е пострадал много сериозно, като е приет първоначално в болницата в гр. Гоце Делчев като спешен случай и със следната диагноза:

- 1) Травматичен шок;
- 2) Травма на главата;
- 3) Контузна рана в лявата част на главата;
- 4) Травма и охлузна рана на лицето;
- 5) Контузна рана в областта на долната челюст;
- 6) Контузия на лицето вдясно;
- 7) Контузия на торакса;
- 8) Множествени счупвания на ребра;
- 9) Фрактура на 8-9-10 ребро вляво с излив в белия дроб;
- 10) Контузия на белия дроб вляво;
- 11) Травматичен плеврит вляво;
- 12) Хемоторакс;
- 13) Контузия на белия дроб;
- 14) Контузия на далака;
- 15) Контузия на ляв бъбрек;
- 16) Счупване на леви странични израстъци на четири поясни прешлени;
- 17) Счупване на гръден прешлен;
- 18) Мозъчно сътресение;
- 19) Контузия на корема;
- 20) Дилатация на вентрикула;
- 21) Фрактура на лява тазобедрена става;
- 22) Счупване на лява бедрена кост в кондилния отдел и трохантерния масив - фрактура на лява кост на подбедрицата.
- 23) Наличие на кръв в урината.

Фрактурата на бедрената кост е наложила на пострадалия да се извърши репозиция и поставяне на гипсова имобилизация, както и кръвопреливане. След направени рентгенографии са установени и фрактура на лява тазобедрена става и плеврален излив, фрактура на лява бедрена кост в колянната става.

След първоначалното овладяване на състоянието му, С. е бил насочен към УМБАЛСМ „Пирогов“ ЕАД, гр. София, където е престоял близо 40 дни. Пострадалият е бил в състояние на травматичен шок и интубиран, поради което и бил настанен в централна реанимация, където, след стабилизиране и подобряване на общото му състояние, е приведен на 26.11.2018 г. в Клиника по ортопедия и травматология за продължаване на лечението. Сериозните травматични увреждания, които С. получил, наложили множество изследвания и оперативни интервенции. На 06.11.2018 г. било извършено поставяне на плака и винтове заради трохантерната бедрената фрактура и репозиция на счупването с поставяне на плака за фиксация заради кондилната бедрена фрактура. Пострадалият бил изписан с препоръка да спазва следстационарен режим и за рехабилитационна програма.

Вещото лице, разпитано пред БлОС сочи в писменото си заключение, че към момента на увреждането и по време на лечението Г. С. е претърпял значителни болки и страдания, поради което продължително време е приемал обезболяващи медикаменти. Понастоящем търпи леки до умерени болки в травмирания долен крайник при натоварване.

За да се определи обезщетението по реда на чл. 52 ЗЗД следва още да се посочи, че в първата инстанция е приета и съдебно-психиатрична експертиза, в която вещото лице дава мнение за наличие на посттравматично стресово разстройство при С. вследствие на катастрофата, което все още не е преминало, а продължава да персистира със съответните отклонения и смущения, а именно - раздразнителност, забравяне, бавност, трудно организиране на ежедневието. Тук следва да се добавят и гласните доказателства – показанията на свидетелите К. С. и Л. А., които са подробно пресъздадени в обжалваното

съдебно решение и не е необходимо да се повтарят от въззивната инстанция.

Всички посочени доказателства сочат, че Г.С. е преживял големи болки и страдания, настъпила е промяна в живота му в значително голяма степен, променило се е ежедневието му, направено му е заради уврежданията освидетелстване от ТЕЛК, като му е призната 50% намалена трудоспособност, продължава да ползва бастун. Като се има предвид годината на настъпване на застрахователното събитие, възрастта на ищеца, увредите на телесното и психичното здраве, както и големите болки и страдания, то справедливия размер на обезвредата за неимуществени вреди следва да се определи на 120 000 /сто и двадесет хиляди/ лева, а не на 60 000 /шестдесет хиляди/ лв., колкото е преценил окръжния съд.

По отношение на С.Л., вещото лице д-р С. сочи, че същият е имал вследствие на произшествието три счупени ребра, множество охлузвания и рани по тялото, но лечението му е продължило около 4 месеца и възстановяването му е пълно. Вещото лице-психиатър д-р И. сочи, че при Л. се наблюдава подобрение и при психичното му състояние след катастрофата и към момента на преглед, той няма психическо разстройство.

Всички посочени доказателства сочат, че при Л. претърпените болки и страдания са значително по-малки, като най-сериозните са били получени от трите счупени ребра. Справедливият размер на обезщетението за неимуществени вреди възлиза на 15 000 /петнадесет хиляди/ лева, а не на 10 000 /десет хиляди/, колкото е преценил окръжния съд.

Следващият спорен въпрос е за прилагането на чл. 51, ал. 2 ЗЗД досежно Г.С.. По отношение на С. Л. е преценено, че няма съпричиняване и този извод не е оспорен в нито една от жалбите. По това оплакване, съдът намира следното:

Тълкуването на нормата на чл. 51, ал. 2 ЗЗД налага разбирането, че за да е налице вина на участник в пътното движение и принос на увреждения към щетата, е необходимо не само извършването от последния действия да нарушават предписаните от ЗДвП и ППЗДвП правила за поведение, но и нарушенията да са в пряка причинна връзка с настъпилия вредоносен резултат, т. е. последният да е тяхно следствие. В този смисъл е трайната практика на ВКС, например решение № 206/12.03.2010 г. по т. д. № 35/2009 г., П т.о. и други. Обективният характер на съпричиняването е признат изрично от Върховния съд в ППВС № 17/1963г.– т. 7. С цитираното постановление Пленумът на Върховния съд е приел със задължителна за съдилищата в Република България сила, че обезщетението за вреди от непозволено увреждане се намалява, ако и самият пострадал е допринесъл за тяхното настъпване, като се преценява единствено наличието на причинна връзка между поведението му и настъпилия вредоносен резултат.

В конкретния случай, изводимо от анализираната по-горе САТЕ, С. има значително по-голям принос за настъпване на ПТП в сравнение с Д. Б.. Това е така, тъй като по един недопустим начин, С. е предприел с управлявания от него автомобил внезапно преминаване в насрещното платно за движение, при наличието на непрекъсната линия в този участък на пътя и без да подаде сигнал за извършваната от него маневра чрез включване на мигач. По този начин, пострадалият ищец е нарушил разпоредбите на чл. 5, ал. 1, т. 1 ЗДвП, чл. 21, ал. 1 ЗДвП /карал е в населено място със скорост по-висока от 50 км/ч, което също е способствало за настъпване на инцидента/, както и на правилото на чл. 77, ал. 1 ППЗДвП. Напълно нелогичното поведение на С. и опасността, която е предизвикал с навлизането си в насрещното платно за движение, са принудили Д. Б. да предприеме също рискована маневра, като за да избегне удара, последният е направил завой наляво, за да навлезе в противоположното за него платно за движение, мислейки си, че по този начин ще предотврати сблъсъка. Тъй като обаче, С. също е тръгнал да се прибира в собственото си платно за движение, между двата автомобила е настъпил удар, довел до съответните вреди. В този усложнен причинно-следствен комплекс от действия, развили се в кратък период от време, преобладаващият принос е на С., който ако не бе навлязъл в противоположното платно за движение, изобщо е нямало да се стигне до пътния инцидент. Б. обаче също има принос. Това е така, защото според вещото лице-автоексперт, ударът е бил предотвратим,

ако управляваният от Б. автомобил е запазил посоката си на движение и останал в собствената си лента, вместо водача да извършва рязко отклонение на движението на ляво и да навлезе частично в насрещното платно, мислейки си, че по този начин, предприема „спасителна маневра“, за да избегне ПТП. В практиката на ВКС е посочено, че т.нар. "спасителната маневра" не е правнорегламентирано поведение на участниците в движението по пътищата. Тя е фактическо действие, което принудително променя посоката на движение на превозното средство, което водачът предприема на своя отговорност, за да предотврати настъпването на вредоносните последици" – в този смисъл Решение № 505 от 25.11.2008 г. на ВКС по н. д. № 348/2008 г., III н. о. Следователно Д. Б., като водач на МПС, не е бил законово задължен да предприеме „спасителна маневра“ за избягване на удара в насрещно движещия се автомобил, а ако е предприел такава, е следвало да осъществи друга такава, вместо установената по делото.

Поради изложените аргументи, правилно БлОС е преценил, че съпричиняването във вредоносния резултат от С. е значително и го е определил на 2/3 – извод, който следва да се сподели изцяло. Разбира се, при възприетия размер на обезщетението за неимуществени вреди от САС /120 000 лв./ и при прилагане на съпричинителната квота, то следва да стане 40 000 лв., а не 20 000 лв., колкото е посочил БлОС в обжалваното решение.

Относно възражението за съпричиняването, в жалбата на ищите е повдигнат въпроса, че то било преклудирано, защото не е направено с отговора на исковата молба, а в първото по делото заседание. Оплакването не е основателно. В отговора на исковата молба, представител на застрахователя е направил възражение за съпричиняване от С., че той е нарушил разпоредби на ЗДвП, но без да може да конкретизира съответните нарушения предвид, че тези обстоятелства не е могло да се разкрият само и единствено от документите, приложени към исковата молба. Възражението за съпричиняване поради нарушаване разпоредби на ЗДвП от С. обаче е конкретизирано в първото по делото заседание, преди доклада на съда на правния спор да бъде обявен за окончателен, поради което не може да се говори за преклузия на възражението за съпричиняване. Това е така, защото важи разрешението, дадено в решение № 98/29.06.2016 г. по т.д. № 1499/2015 г. на I т.о. на ВКС, а именно: надлежно възражение за съпричиняване по чл.51, ал.2 ЗЗД в първоинстанционното производство може да бъде направено и след изтичане на срока за отговор на исковата молба, ако е налице хипотезата на чл.147, т.1 ГПК по отношение на обстоятелствата, на които се основава възражението, а тук случаят е точно такъв – застрахователят е узнал след срока за подаване на отговор на исковата молба конкретните обстоятелства и факти, обосноваващи нарушенията на правила от ЗДвП и ППЗДвП, извършени от С. и не е могъл да ги обоснове и въведе в по-голяма конкретика към момента на подаване на отговор на исковата молба.

Следващият спорен въпрос, повдигнат през въззивния съд е защо не е приложена съпричинителната квота при присъденото обезщетение за имуществени вреди, присъдено на С..

Оплакването е основателно. Приетото от съда съпричиняване намалява не

само размера на обезщетението за неимуществени вреди, но и този на обезщетението за имуществени вреди. Следователно, на С. следва да се присъди и намален /с приетата от съда съпричинителна квота от две трети/ размер на обезщетението за имуществени вреди, а именно – 1 491 /хиляда четиристотин деветдесет и един/ лева, вместо определените от БлОС 4 473 лв.

Последният спорен въпрос, повдигнат в двете въззивни жалби е оплакването на ЗАД „ДаллБогг Живот и Здраве“ за неправилност на решението на БлОС относно началния момент за начисляване на мораторната лихва за забава върху обезщетенията за имуществени и неимуществени вреди. Тази начална дата за начисляване лихвата следвало да е 26.06.2019 г., а не 26.03.2019 г., както е приел окръжния съд.

Това оплакване също е основателно. В чл. 497, ал. 1 КЗ е предвидено, че застрахователят дължи законна лихва за забава върху размера на застрахователното обезщетение, ако не го е определил и изплатил в срок, считано от по-ранната от двете дати: изтичането на срока от 15 работни дни от представянето на всички доказателства по чл. 106, ал. 3 КЗ /т. 1/ или изтичането на 3-месечния срок по чл. 496, ал. 1 КЗ за произнасяне по извънсъдебната претенция, освен в случаите, когато увреденото лице не е представило доказателства, поискани от застрахователя по реда на чл. 106, ал. 3 КЗ /т. 2/.

Застрахователят е уведомен за застрахователното събитие на 26.03.2019 г. с предявяване на застрахователната претенция от двете увредени лица (л. 29-32 от том първи). Тя е била нередовна, тъй като са липсвали определени необходими документи за извънсъдебното уреждане на претенцията – вж. отговорите от застрахователя на л.33-36 от том първи, които са с дата 15.04.2019 г. Няма данни за по-нататъшна кореспонденция между страните по повод извънсъдебно предявената претенция за плащане на застрахователно обезщетение. Следователно, следва да се приложи 3-месечния срок по чл. 496, ал. 1 КЗ и от 26.06.2019 г. да започне да се начислява лихвата за забава.

В обобщение, решението на БлОС следва да се отмени в следните части: а/ в частта, в която е отхвърлен иска за неимуществени вреди на Г. С. за сумата от 20 000 лв. (разликата между 20 000 лв. и 40 000 лв.) и в частта, в която е отхвърлен иска за неимуществени вреди на Л. за сумата от 5 000 лв. (разликата между 10 000 лв. и 15 000 лв.), като посочените разлики се присъдят допълнително в полза на физическите лица; б / в частта за законната лихва за забава върху трите обезщетения /две за неимуществени вреди и едно за имуществени вреди/ като вместо 26.03.2019 г., същата да се начислява от 26.06.2019 г.; в/ в частта за определения размер на обезщетението за имуществени вреди на С., като същото се намали със сумата от 2982 лв. /разликата между действително дължимите 1 491 лв. и присъдените от БлОС 4 473 лв./

В останалата обжалвана част, решението трябва да се потвърди. Разноските, които се дължат от страните следва да се изчислят отново за двете инстанции, в т.ч. и възнаграждението за двете инстанции по реда на чл. 38 ЗАдв за процесуалните представители на пострадалите. С цел по-добра прегледност и разбираемост, първоинстанционният съдебен акт ще следва да се отмени изцяло в частта за разноските, вкл. и постановеното в тази връзка определение по чл. 248 ГПК.

Разноски:

При изводите на САС за съответните размери на обезщетенията за имуществени и неимуществени вреди, разноските по инстанции са следните:

За първа инстанция:

Обща цена на исковете – 180 473 лв., от които уважена част – 56 491 лв. и неуважена част – 123 982 лв.

Списъците с разноски по чл. 80 ГПК са приложени: на л. 506, том трети за застрахователя – общо 3 165 лв. /от които 2 210 лв. адвокатско възнаграждение, което не е прекомерно с оглед цената на исковете/, на л. 558, том трети за ищците, които не са правили разноски, а се претендира единствено възнаграждение по чл. 38 ЗАдв с включен ДДС. Върху общо уважения материален интерес по исковете, адвокатското възнаграждение за безплатно процесуално представителство възлиза на 2224.73 лв. без ДДС, а с включен данък добавена стойност сумата става 2 669.68 лв.

В полза на ЗК “Далл Богг Живот и Здраве” АД разноските, на които имат право възлизат на 2 174.30 лв.

В полза на бюджета на съда по чл. 78, ал. 6 ГПК и платими от застрахователя – 2 687.84 лв., от които 2 259.64 лв. държавна такса и 428.20 лв. пропорционална част от платените за сметка на бюджета на съдебната власт общо 1368 лв. възнаграждения за вещи лица.

За втора инстанция:

Ищците не са направили разноски, а в полза на процесуалните им представители следва да се присъди възнаграждение по чл. 38 ЗАдв с включен ДДС в размер на 2 669.68 лв. Съдът пояснява, че то е идентично с възнаграждението за първата инстанция, понеже с въззивната жалба на застрахователя, първоинстанционното решение се оспорва изцяло и с искане за пълно отхвърляне на предявените претенции. Поради което следва да се присъди възнаграждение, изчислено върху уважената част от исковете. Освен това, върху допълнително присъдените суми на С. и Л. /съответно 20 000 лв. и 5 000 лв./ на основание чл. 78, ал. 6 ГПК, ЗК “Далл Богг Живот и Здраве” АД следва да се осъди да заплати в полза на бюджета на съдебната власт сумата от 500 лева държавни такси върху допълнително присъдените суми. Що се отнася до търсените разноски от акционерното дружество, те възлизат на заплатена държавна

такса от 689.46 лв. и юрисконсултско възнаграждение. Тъй като обаче дружеството е било представявано от адвокат, а не от юрисконсулт, то възнаграждение по чл. 78, ал. 8 ГПК не се дължи. Единствената уважена част от обжалвания материален интерес по жалбата на ЗК „Далл Богг Живот и Здраве“ АД е сумата от 2982 лв. /разликата между действително дължимите 1 491 лв. и присъдените от БлОС 4 473 лв./ относно обезщетението за имуществени вреди на С.. Като се вземат предвид горните цифри и съотношението уважена/неуважена част от обжалвания материален интерес, то застрахователната компания трябва да получи 59.64 лв. /петдесет и девет лева и 0.64 ст./ от физическото лице.

Воден от изложеното, Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 900693 от 21.05.2021 г., постановено по гр.д. № 225/2019 г. /изменено в частта за разноските с Определение № 901271/06.12.2021 г./ на Благоевградския окръжен съд в следните части: **а/ в частта, с която** е отхвърлен предявеният от Г. П. С. иск за обезщетяване на неимуществени вреди по чл. 432, ал. 1 КЗ против ЗАД „ДаллБогг Живот и Здраве“ за разликата над сумата 20 000 лв. до сумата 40 000 лв., **б/ в частта, с която** е отхвърлен предявеният от С. Г. Л. иск за обезщетяване на неимуществени вреди по чл. 432, ал. 1 КЗ против ЗАД „ДаллБогг Живот и Здраве“ за разликата над сумата 10 000 лв. до сумата 15 000 лв.; **в/ в частта, с която** е уважен предявеният от Г. П. С. иск за обезщетяване на имуществени вреди по чл. 432, ал. 1 КЗ против ЗАД „ДаллБогг Живот и Здраве“ за разликата над сумата 1 491 лв. до сумата 4 473 лв.; ; **г/ в частта, с която** е присъдена мораторна лихва за забава върху всички присъдени главници по обезщетения за имуществени и неимуществени вреди за периода от 26.03.2019 г. до 26.06.2019 г.; **д/ изцяло** за присъдените в полза на страните съдебно-деловодни разноски по чл. 78 ГПК и възнаграждение по чл. 38 ЗАдв, като вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА на основание чл. 432, ал. 1 КЗ ЗАД „ДаллБогг Живот и Здраве“ с ЕИК: 200299615 **ДА ЗАПЛАТИ на:** а/ Г. П. С. с ЕГН: ***** още **20 000 (двадесет хиляди) лева обезщетение** за претърпените от него неимуществени вреди от ПТП, реализирано на 24.10.2018 г., заедно със законната лихва върху тази сума от 20.06.2019 г. до окончателното изплащане ; б/ С. Г. Л. с ЕГН: ***** още **5 000 (пет хиляди) лева обезщетение** за претърпените от него неимуществени вреди от ПТП, реализирано на 24.10.2018 г., заедно със законната лихва върху тази сума от 20.06.2019 г. до окончателното изплащане.

ОТХВЪРЛЯ като неоснователна исковата претенция на Г. П. С. с ЕГН:

***** против ЗАД „ДаллБогг Живот и Здраве” с ЕИК: 200299615 за заплащане на сумата от 2 982 лв. /разликата между действително дължимите 1 491 лв. и присъдените от БлОС 4 473 лв./, представляваща обезщетение за имуществени вреди по реда на чл. 432, ал. 1 КЗ, които вреди са във връзка с ПТП, реализирано на 24.10.2018 г., заедно със законната лихва върху тази сума от 20.06.2019 г. до окончателното изплащане.

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.6 ГПК ЗАД „ДаллБогг Живот и Здраве” с ЕИК: 200299615 **ДА ЗАПЛАТИ** по сметка на Софийски апелативен съд сумата 3 187.84 лв. /три хиляди сто осемдесет и седем лева и 0.84 ст./ представляваща сбор дължими за първите две инстанции държавни такси и пропорционална част от платени депозити за вещи лица.

ОСЪЖДА на основание чл.38, ал. 2 ЗАДв ЗАД „ДаллБогг Живот и Здраве” с ЕИК: 200299615 **ДА ЗАПЛАТИ** на АД „Ч., П. и И.“, гр. *** с ЕИК: 177124360 сумата 5 339.36 лв. (пет хиляди триста тридесет и девет лева и 0.36 ст.), представляваща сбор от дължимо адвокатско възнаграждение с включен ДДС за първата и втората инстанция за безплатно осъществено процесуално представителство.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 3 ГПК **ДА СЕ ЗАПЛАТЯТ** на ЗАД „ДаллБогг Живот и Здраве” с ЕИК: 200299615 следните съдебно-деловодни разноски: а/ сумата от 2 174.30 лв. /две хиляди сто седемдесет и четири лева и 0.30 ст./ за първата инстанция, която следва да се заплати солидарно от Г. П. С. с ЕГН: ***** и от С. Г. Л. с ЕГН: *****; б/ сумата от 59.64 лв. /петдесет и девет лева и 0.64 ст./ за втората инстанция, която следва да се заплати от Г. П. С. с ЕГН: *****.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 900693 от 21.05.2021 г., постановено по гр.д. № 225/2019 г. на Благоевградския окръжен съд в останалите обжалвани части.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____